

กฎกระทรวง

กำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวง กำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง กฎกระทรวง กำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐

ตามกฎหมายกระทรวงที่อ้างถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎหมายกระทรวง กำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ตามความใน พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดดังนี้ “ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท” และได้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๕ ก หน้า ๘ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์และสหกรณ์ในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีจ่ายเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าว จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. วันเริ่มต้นมีผลบังคับใช้ เมื่อกฎหมายได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ตามความมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ จึงให้ถือวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นวันเริ่มต้นการมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๒. ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์เป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติงบดุลและการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ตามความมาตรา ๖๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ ดังนั้น ในการถือปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าว จึงต้องใช้บังคับกับสหกรณ์ที่จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อ พิจารณาอนุมัติงบดุลและจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีสำหรับจ่ายเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาทตามกฎหมายกระทรวงฉบับใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งสหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๕๙๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๕๐๔๒

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๕๙๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: cpd_rlo@cpd.go.th http://webhost.cpd.go.th/rlo

ที่ กษ ๑๑๑๕/ ๒๕๖๐ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวง กำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ - ๒

ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง กำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดดังนี้ “ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท” และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๕ ก หน้า ๘ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และสหกรณ์ในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีจ่ายเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. วันเริ่มต้นมีผลบังคับใช้ เมื่อกฎกระทรวงได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ตามความมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ จึงให้ถือวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันเริ่มต้นการมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๒. ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์เป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติบังคับดูแลและการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ตามความมาตรา ๖๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ ดังนั้น ในการถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงดังกล่าว จึงต้องใช้บังคับกับสหกรณ์ที่จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาอนุมัติบังคับดูแลและจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีสำหรับจ่ายเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาทตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้สหกรณ์ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

คดี.....
เลขที่..... ๑๗๖๗๕
วันที่..... ๑๕ มี.ค. ๒๕๖๐
เวลา..... ๑๑.๑๕ น.

ที่ นร ๐๙๑๒/๕๐๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ สำนักงานนายทะเบียนและกฎหมายคดี

เลขรับ..... ๑๑๓๗๑
วันที่..... ๑๕ มี.ค. ๒๕๖๐
เวลา.....

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอรื้อหรือแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/ป ๒๑๓๙ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายสวัสดิการสังคม

ฝ่ายกฎหมายสวัสดิการสังคม

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๔๒๘ (นางสาวลักขณา)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๖๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์
แห่งประเทศไทยตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์
แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๑๑๑๕/๗๘๔๖ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ตามความในมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ “ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท” และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๕ ก หน้า ๘ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ โดยแก้ไขจากอัตราเดิม “อัตราร้อยละห้าของกำไรสุทธิ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท” และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและสหกรณ์ทราบแนวทางปฏิบัติในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี จ่ายเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามกฎกระทรวงดังกล่าว โดยให้ถือวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันเริ่มต้นการมีผลใช้บังคับ คือ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ และจะต้องใช้บังคับกับสหกรณ์ที่จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาอนุมัติงบดุลและจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี สำหรับจ่ายเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท ตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับแจ้งปัญหาและข้อหารือจากสหกรณ์ต่าง ๆ ว่า กฎกระทรวงดังกล่าวควรจะบังคับใช้กับสหกรณ์ที่มีวันสิ้นปีทางบัญชีภายหลังกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้ ไม่ควรบังคับใช้กับสหกรณ์ที่มีวันสิ้นปีทางบัญชีก่อนหน้าและได้ปิดบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว แต่ยังไม่มีการจัดประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ดังนั้น จึงขอหารือว่ากฎกระทรวงที่ออกตามความมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จะมีผลบังคับใช้กับสหกรณ์ที่ปิดบัญชีไปแล้วแต่ยังไม่ได้จัดประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี หรือมีผลใช้บังคับกับสหกรณ์ที่มีวันสิ้นปีทางบัญชีภายหลังกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว เนื่องจากกฎกระทรวงไม่ได้กำหนดไว้เป็นการชัดเจน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือขอ กรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์

แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕^๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๖๐^๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อกำหนดให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ของสหกรณ์ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาทเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย และมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้กฎกระทรวง ที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ดังนั้น กฎกระทรวงดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ อันเป็นวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำหรับประเด็นตามข้อหาหรือว่า กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทยฯ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นั้น จะมีผลใช้บังคับกับสหกรณ์ ที่ปิดบัญชีไปแล้วแต่ยังไม่ได้จัดประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี หรือมีผลใช้บังคับ กับสหกรณ์ที่มีวันสิ้นปีทางบัญชีภายหลังกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับแล้ว นั้น เห็นว่า มาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ ของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ และกรณีกำไรสุทธิประจำปีเหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรอง และค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรเงินกำไรดังกล่าวภายใต้ ข้อบังคับของสหกรณ์โดยจ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก จ่ายเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หรือจ่ายเป็นทุนสะสมไว้ได้ และมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญ ปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ ประกอบกับมาตรา ๖๖ วรรคสาม^๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์อนุมัติงบดุล

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๐ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ ของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกิน ร้อยละห้าของกำไรสุทธิ

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรองและค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ภายใต้ข้อบังคับ ดังต่อไปนี้

(๑) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับ สหกรณ์แต่ละประเภท

(๒) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี

(๓) จ่ายเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(๔) จ่ายเป็นทุนสะสมไว้ เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของสหกรณ์ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๕๔ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายใน หนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น

มาตรา ๖๖ ให้สหกรณ์จัดทำงบดุลอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นรอบปี ทางบัญชีของสหกรณ์

ฯลฯ

ฯลฯ

งบดุลนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี กรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การอนุมัติงบดุลและการจัดสรร
กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ โดยวันที่มีการประชุมใหญ่สหกรณ์
เพื่ออนุมัติงบดุลและพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีจึงเป็นวันที่มีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
ของสหกรณ์เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยด้วยโดยผลทางกฎหมาย ดังนั้น แม้ว่าสหกรณ์
ได้ปิดบัญชีไปแล้วแต่เมื่อยังไม่ได้จัดประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีและดำเนินการ
ต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๐^๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ก่อนวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันที่กฎกระทรวงกำหนดอัตรา
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยฯ มีผลใช้บังคับ ย่อมอยู่ในบังคับของกฎกระทรวงกำหนด
อัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยฯ และต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์
ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

(นายคิสทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๖๐

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์
แห่งประเทศไทยตามกฎหมายกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์
แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๑๑๑๕/๗๘๔๖ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ตามความในมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ “ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท” และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๕ ก หน้า ๘ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ โดยแก้ไขจากอัตราเดิม “อัตราร้อยละห้าของกำไรสุทธิ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท” และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและสหกรณ์ทราบแนวทางปฏิบัติในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ว่าเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าว โดยให้ถือวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันเริ่มต้นการมีผลใช้บังคับ คือ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ และจะต้องใช้บังคับกับสหกรณ์ที่จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาอนุมัติงบดุลและจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี สำหรับเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท ตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับแจ้งปัญหาและข้อหารือจากสหกรณ์ต่าง ๆ ว่า กฎกระทรวงดังกล่าวควรจะบังคับใช้กับสหกรณ์ที่มีวันสิ้นปีทางบัญชีภายหลังกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้ ไม่ควรบังคับใช้กับสหกรณ์ที่มีวันสิ้นปีทางบัญชีก่อนหน้าและได้ปิดบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว แต่ยังไม่มีการจัดประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ดังนั้น จึงขอหารือว่ากฎกระทรวงที่ออกตามความมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จะมีผลบังคับใช้กับสหกรณ์ที่ปิดบัญชีไปแล้วแต่ยังไม่ได้จัดประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี หรือมีผลใช้บังคับกับสหกรณ์ที่มีวันสิ้นปีทางบัญชี ภายหลังกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว เนื่องจากกฎกระทรวงไม่ได้กำหนดไว้เป็นการชัดเจน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์

แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕^๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๖๐^๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อกำหนดให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาทเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้กฎกระทรวงที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ดังนั้น กฎกระทรวงดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ อันเป็นวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำหรับประเด็นตามข้อหาหรือว่า กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยฯ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นั้น จะมีผลใช้บังคับกับสหกรณ์ที่ปิดบัญชีไปแล้วแต่ยังไม่ได้จัดประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี หรือมีผลใช้บังคับกับสหกรณ์ที่มีวันสิ้นปีทางบัญชีภายหลังจากกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับแล้ว นั้น เห็นว่า มาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ และกรณีที่กำลังกำไรสุทธิประจำปีเหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรองและค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรเงินกำไรดังกล่าวภายใต้ข้อบังคับของสหกรณ์โดยจ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก จ่ายเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หรือจ่ายเป็นทุนสะสมไว้ได้ และมาตรา ๕๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ ประกอบกับมาตรา ๖๖ วรรคสาม^๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์อนุมัติบุคคล

^๑มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^๒มาตรา ๖๐ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรองและค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ภายใต้ข้อบังคับ ดังต่อไปนี้

(๑) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท

(๒) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี

(๓) จ่ายเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(๔) จ่ายเป็นทุนสะสมไว้ เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของสหกรณ์ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

^๓มาตรา ๕๕ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น

^๔มาตรา ๖๖ ให้สหกรณ์จัดหางบดุลอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์

ฯลฯ

ฯลฯ

งบดุลนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี กรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การอนุมัติงบดุลและการจัดสรร
กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ โดยวันที่มีการประชุมใหญ่สหกรณ์
เพื่ออนุมัติงบดุลและพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีจึงเป็นวันที่มีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
ของสหกรณ์เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยด้วยโดยผลทางกฎหมาย ดังนั้น แม้ว่าสหกรณ์
ได้ปิดบัญชีไปแล้วแต่เมื่อยังไม่ได้จัดประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีและดำเนินการ
ต่าง ๆ ตามมาตรา ๖๐^๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ก่อนวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันที่กฎกระทรวงกำหนดอัตรา
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย มีผลใช้บังคับ ย่อมอยู่ในบังคับของกฎกระทรวงกำหนด
อัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยฯ และต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์
ในอัตราร้อยละหนึ่งของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

(นายดิลพัทธ์ โนตระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๖๐